

Téereb Danyeel — Limu Juróom-Ñaar-Fukk ak Ñaar

Ubbi Jaxase yi ci Gis-gis gu Yonent ci William Miller: Seetal gu Wér ci ni Adventism tàggoo ak «Leer gu Mag gi» ak Woo gi ngir dellu ca Tëfalin yu Dëgg yi

Jeff Pippenger
2024-01-26

Peru William Miller ci gis ci xelam bi, dinañu leer fukk yoon gën a leer niki noone ci jaar-jaari Milléristes yi. Xam-xam bi Milléristes yi amoon ci xamle bi yokk a woon ci seen jamono, juboon na, waaye matul woon. Bu ñu teggee seen dëgg-dëgg ci benn toftale taariix bu gën a jub, day wone ay nees gën a tar, ndaxte du yomb rekk yaatal dëgg-yoon yi ci waxu yonent yi, yi jewels yi di tegtal, waaye itam day jur nattu gi ñeel fukki janq yi ci mujjug àddina si. Xam-xamu Milléristes yi, ñu ngi koy tegtal ci ñaari kaart yu njëkk yi (1843 ak 1850). Ñaari kaart yooyu yépp dafa doon matalug tërali yi ñu waxoon ci ñaareelu saarub Habakkuk, te li di ne kaart yooyu doon nañu matalug Habakkuk, ak itam ne noonu dëgg yi la woon dëgg yu sampu Adventisme, Noonu la leen Xelum Waxu Yonent bi jëfandikoo ngir xamle.

Xam-xamu benn yu néew ci dëgg yu taxawal yi yokku na ci ndam, ba ñu gindi Milerit yi ci xam-xam bu jëm ci bérab bu sell bi ci asamaan ak dëgg yi aju ci bérab bu sell boobu, gannaaw naqar gu mag gi ci 22 Oktoobar 1844. Waaye jëmmu Adventism bi dugg ci nekkinu Laodise ci 1856, ak bañam bu mujj ci “juróom-ñaari yoon yi” ci 1863, indi na leen ci mändiñu Laodise. Gannaaw at yu 1850 yi, amul benn dëgg bu am solo bu Adventism joxe. Su fekkee nga ne wax jooju amul dëgg, kon waxal lu tax mu baaxul.

Millerit yi amoon nañ ci seeni dëggoo bu jëm ci Daniyel ñaar, waaye seen xam-xam dafa yemoon. Adventisme mosul jaar yeneen lu gën xam-xamu Millerit yi. Tey, man naa gis juróom-ñett ci nguuru yi ñu teewal ci Daniyel saar ñaar, ni it sembolisme bi jëm ci Daniyel miy ñaan ngir xam kumpag Nebukadnetsar ci géntam. Kumpa googu dafa teewal kumpa bu mujj bi ci waxu Yàlla, (profet yépp a ngi jox xamle bés yu mujj yi), te kumpa bu mujj bi ci waxu Yàlla mooy li Yowaana wax ne mooy Peeñug Yeesu Kirist. Kumpa googu ñuy ubbi dëggam su “waxtu wi jegesi na,” tuuti laata xeeetu àtte bi tëj, te léegi a ngi ubbeeku ngir ñi tann a gis.

Xam-xamu Millerite ci nekk ci téereb Daniel ci mbirum “bës bu nekk” mi, waxu xel mu Sell mi wone na ne dafa jub; waaye ci atum 1901, Adventism tàmbalee yoonu bàyyi dëgg gu fës giy taxaw ci njàlbéen ga, te ba ci ati 1930 yi Adventism delluwaat na ca xalaatu Protestaan yu yàgg ya, te moom dafa wax ne “bës bu nekk” mi day tekki benn wàll ci liggéeyu Kirist ci kërug Sell gi. Xalaat woowu Seytaane, ni ko Noow gi ci Kàddug Yonent bi waxe, jóge na ci “malaaka yi ñu dàqoon asamaan.” Léegi, xam-xamu Millerite bu jub ci “bës bu nekk” mi man naa gis ne du rekk màndarga xërëmkat gu ñëwul ci Yàlla, waaye itam mooy màndargay fippu Adventism, miy indi nax gu dëgër gi ci kaw ñi bëggul dëgg gi.

Ŋi doonkat yu Millerit yi, ŋu gindiku ci bés bu jub ngir jeexitalu ŋaari junni ak ñetti téeméeri at yi, te Adventism bi, ci gaaw gi gannaaw Réccu gu Mag ga, xamoon na leer gu yokku, gu bokk ak kóllère googu; waaye ndax seen bañ “juróom-ŋaari yoon yi,” li dale ci 1856 ba 1863, te sax ba tey jii, gisuwuŋu benn leer gu yokku ci njàngale gi ŋuy wax ne mooy seen doxalin bu njëkk ak seen fondamaanj. Tey jii, “juróom-ŋaari yoon yi” man naŋu a gis, (ci ŋi bëgg a gis), ne ŋu bokk naŋu bu baax ak bépp diiru waxtu ci kóllère gu ŋaari junni ak ñetti téeméeri at yi.

Ñetti ŋaar-fukk ak juróom-ñent at yi njëkk tegu naŋu ci wàllu setub suuf si di am benn yoon bu juróom-ñareel at, te loolu di baamtu juróom-ŋaari yoon. Ñetti téeméeri ak juróom-fukk at yi dañuy tekkiwul rekk ab jamono ju nattu ngir Israayil gu yàgg ga, waaye itam dañuy wone ŋaata at la ñàkk dégg ndigalu bàyyi suuf si mu noppaliku dina dox, ngir dajale juróom-fukk at yu mat, yi suuf si teree noppaliku; te loolu mooy jamonoy njaamug jàppaleg boobu sax. Ayu-bés bi Kirist taxawal kóllère ga, tabax naŋu ko ci ñetti at ak genn-wàll ba ci bant ba, ak ñetti at ak genn-wàll ginnaaw bant ba. Ci ayu-bés boobu, Kirist moo doon dajale nit ñépp, ndaxte moo wax ne bu ŋu ko yékkatee, dina dajale nit ñépp.

Léegi mooy àtteb àddina si: léegi it buuru àddina si dinaŋu ko sànni. Te man, su ma yékkatee jógé ci suuf, dinaa woo nit ñépp ci man. John 12:31, 32.

Ŋaar fukki téeméeri juróom-ñent ak ŋaar-fukk yi (2520) yi Kirist dëggalale kóllère gi te dajale nit ŋi ci boppam, dafay tektal at yu fukki téeméeri juróom-ñent ak ŋaar-fukk yi (2520) yi Yàlla tasaaroo xeetam buy moytu, ndax xuloo gu aju ci kóllèreem. “Juróom-ŋaari yoon yi” ŋi amal ci kaw nguugurug bëj-gànnaru Israayil, dañuy tektal tasaaroog fukki téeméeri juróom-ñent ak ŋaar-fukk at yi (2520) mi tàmbalee ci 723 BC te jeex ci 1798. Atum 538 moo xàjjale ŋaari jamono yooyu, te jur ŋaari jamono yu toppante yu junni ak ŋaar téeméer ak juróom-benn-fukk at (1260). Jamono jëkk ja di tektal nootug kër Yàlla ak mbooloo mi ngir réerug bokk-pagan, te ñareel bi di tektal nootu gi papaas bi amal.

“Juróom-ŋaari waxtu yi,” di at ak fanweer yu mat ŋaar junni juróom-ñent téeméer ak ŋaar-fukk (2520) ci kaw nguugur gu bëj-gànnar gi, te tàmbalee woon ci 677 b.c., te jeex ci 1844, dafa jeexoon ci 22 Oktoobar 1844. Loolu mooy misaal bu yoon wi duggal ci kóllère gi, te mu tëjje ak liŋu woolu turu bég-gacce gi, bi waroon a ŋu wol ci Bésu Faraladi bàkkaar yi. Bésu Faraladi bàkkaar yi bu antiitipik bi, bi tàmbalee ci 22 Oktoobar 1844, dafay tegtal diir bu ŋu tëral. Mooy diiru Àtteb Seetlu bi, te ci boobu diir, war naŋu a wol turu bég-gacce gi bokk ak wàll wu sell wi aju ci juróom-ŋaari sédd.

Waaye ca fan yi baatub malaaka juróomeel-ñareel bi, bu tàmbalee wol, kumpag Yàlla di na mat, ni ko mu xamaloon ay jaamam, yonent yi. Peeŋu gi 10:7.

Li ŋu jaara ci buuxug trompet bu juróom-ñareel bi, bi tàmbalee ci 22 Oktoobar 1844, dafay tegtal Trompetu Jubile bi ci séq su sell si nekk ci juróom-ŋaari wàll, ni ko Tereb Leewi, saar 25, waxee. Millerit yi, ci mujj, dañoo nekkoon ci dëgg ci waxtu xayma gi ci yégleb at yu ŋaar-fukk ak ñett téeméer, te Adventism dégg na ci gën a bari ndam li ci gannaaw Réccu Bu Mag bi, waaye “jewel” bu Miller bi ci jamono ju at yu ŋaar-fukk ak ñett téeméer, tey day leer fukki yoon gën a leer. Bépp melokaanu waxi-yàlla gu ci juróom-ŋaari jamono yi, yi tegu ci biir jamono ju at yu ŋaar-fukk ak

ñett téeméer, am na jëfandikoo gu jub ci waxi-yàlla ak at yu ñaar-junni juróom téeméer ak ñaar-fukk (“juróom-ñari yoon”), ci saar yi 25 ak 26 ci Tereb Leewi.

Way-toppkat yi dañoo bañ waxi Protestante yu xosi ak Katolik yi ne “sacc yi ci sa ñoñ”, yi “yékkati seen bopp”, te “daanu”, mooy misaal bu Antiochus Épiphane; te dañoo nekkoon ci dëgg. Xam nañu te aaroon nañu dëgg gi ne, ci kàddu yàggle Yàlla, Rooma lañuy tektal ni mooy “sacc yi ci sa ñoñ yu taxawal peeñ mi”, waaye du benn buur bu Sirii bu kenn xamul te amul solo ci taarix bi, moom mi taxawal peeñ mi.

Tey, ay teolog yu Adventiste di jàngale ne “sàcc yi ci sa askan wi” mooy Antiokhus Epifanes. Tey itam, waxtaan wi ci jaar-jaaru Millerite moo doon tektal ne askanu kóllère gu njëkk, ñi ñuy wéy ci seen wetu, xamoonuñu te mënuñu woon a xam peeñ mi (te loolu sax ndàkk ci deggoo gu jub ci “sàcc yi ci sa askan wi”), léegiit ñiiy dellu di ko waxaat mooy askanu kóllère gu njëkk, ñi ñuyaat a wéy ci seen wetu.

Fu am gis-gisul amul, nit ñi dañuy yàqu; waaye ki sàmm yoon wi, barkeel nga ci moom.
Kàddu yu xelu 29:18.

Millerite yi jàngale woon ci njub ne ñari junni ak juróom-ñaar fukk ak ñaar fan ak benn at yi (“juróom-ñaar ñari yoon”), ci Leviticus ñaar fukk ak juróom-benn, mooy waxu yoon wi gëna gudd te mujj ci Biibël bi; waaye Adventism bu Laodice ci 1863 dàqoon na “xónq” boobu, te tey dees na gis, (ñi bëgg a gis moom), ne du sax rekk ne Millerite yi dañoo jub ci ràññee “juróom-ñaar ñari yoon” ni waxu yoon wi gëna gudd ci Biibël bi, waaye itam ne “mbugël mi”, mooy merum Yàlla, amoon na ci kaw nguur gu bëj-gànnaaw ak gu bëj-saalum yu Israayil ñoom ñaar.

Tey, jeexital yu wuutu yu ñari mer yooyu te téereb Daniel wax ci moom (ni yeneen yonent yi itam di ko waxe), man nañu a gis ne ñoom ñaar ay bookend lañu (bu jëkk ak bu mujj) ci ab diirub ñeent-fukk ak juróom-benn at, ba Kirist sampé kër-yàlla gu Millerite gi, ni ko fésalee ci ñeent-fukk ak juróom-benn fan yi Muuse nekkoon ca tundu ga ngir jot ndigal yi ñuy taxawal tabernaakal bi ci màndiñ mi; ak itam ci ñeent-fukk ak juróom-benn at yi Herod defarewaatée kër-yàlla ga, yi Farisen yi fawe woon ci seen waxtaan ak Kirist ci mbirum ne moom dina “dekkiwaat,” jaarale ko ci sellalug ab kër-yàlla gu “yàqu” woon ndax jaaykat yi ak soppekat xalis yi, ak itam ci dekkiwaatug kër am gu nit, gi ñu bind ak ñeent-fukk ak juróom-benn kromosom. Tey, dëgg yu saxal yi yu Millerite yi baax nañu ni ba noppi, waaye léegi ñoo gën a xóot fukki yoon.

Tey, ñi bëgg gis, man nañu gis ne bi Kirist feeñalee boppam ni Palmoni (Kilifa-kat bu Yéem, walla Kilifa-kat bu Kumpa yi) ci saar bu fukk ak ñett baat bi, ci saraxal Daniel juróom-ñaar, dafa doon wone jukkoo bi nekk diggante benn peeñu gu mel ni muy tegtal jamono ju ñaar-fukk ak ñett téeméeri at ak beneen peeñu gu mel ni muy tegtal ñari junni ak juróom téeméer ak ñaar-fukk at. Buñu xammee jukkoo bu nekk diggante ñari jamono yu yonent yi, man nañu gis ne ñoonu ñaar dañoo lëkkaloo bu baax ak junni ak ñaar téeméer ak juróom-fukk at yu nguuru papoos bi, te loolu itam dafa lëkkaloo ak junni ak ñaar téeméer ak juróom-ñeent-fukk at yi nekk ci Daniel fukk ak ñaar, ak itam junni ak ñett téeméer ak ñett-fukk ak juróom at yi nekk ci benn saar boobu.

Amna ay yeneen jukkute yu gëna xëcc ci diggante jamonoy wax yu yonent yi te ñu jappale ak ñaari peeñ yu aaya fukk ak ñett ak fukk ak ñeent yi nekk ci Daniel juróom-ñett, waaye ñi bëgg a gis rekk a leen xam. Waaye tey, weesu jukkoo yi am ci bépp waxtu yu ñu boole ci ñaari peeñ yooyu, li nu feeñal mooy turu Palmoni (Ki Yéeme ci Wax Jàngale, walla Ki Jàng Mbóot yu Nèbbu). Millerites yi dañoo nekkoon ci dëgg ci ñaari aaya yooyu, waaye seen xam-xam dafa yamoon; te tey Adventism mi nekk na rekk ci lëndëm gu mat te yàgg.

Taxawleen te jaaxle; yuuxuleen te jooy: dañuy mändi, waaye du ci biiñ; dañuy yëngatu, waaye du ci naan bu tar. Ndaxte Boroom bi sotti na ci yéen xel mu depp te yeb, te ubbiwul seeni bët: yonent yi ak seeni kilifay gis-gis, mu muur leen. Te peeñug lépp nekk na ci yéen ni kàdduy téere bu tëj, bi nit ñi jox kenn ku jang, naan ko: “Jàngal ma lii, maa ngi lay ñaan”; mu ne: “Manuma ko, ndaxte tëj na.” Te ñu jox téere bi itam kenn ku xamul a jàng, naan ko: “Jàngal ma lii, maa ngi lay ñaan”; mu ne: “Xamuma a jàng.” Esayi 29:9–12.

Seriñu White waxe ne ñu joxoon William Miller “leer gu réy” ci téereb Peeñ gi, waaye xam-xamam ci ay saar yu ñuy wax ñaari fukk ak ñaar, fukk ak ñett, fukk ak juróom ñaar ak fukk ak juróom ñett ci Peeñ gi, ci dëgg-dëgg, nekkoonul lu jub. Xam-xam yooyu yu jubul amuñu fa ñu leen teewal ci ñaari kërta yu sell ya, waaye li ñu teewal ci téereb Peeñ gi, saar bu juróom-ñent, mooy “xarala” bi di ne Islam dafa teewal ci biir ñetti Njàqare yi.

“Waarekat yi ak nit ñi dañoo xool téereb Révélation bi ni lu ëmb te amul solo ni yeneen cér yi ci Mbind mi Sell mi. Waaye gis naa ne téere bii mooy dëgg-dëgg ab révélation buñ joxe ngir njariñ wu jagleel ñi war a dund ci fan yu mujj yi, ngir gindi leen ci xam seen taxawaay bu dëgg ak seen warugar. Yàlla jubluwaat na xel mu William Miller ci waxi yonent yi te jox ko leer gu réy ci téereb Révélation bi.” Early Writings, 231.

Waxiin “leer gu mag” ci mbindum Nijaay White am na solo lool. Miller deggoon na kërki yi, màndargay yi ak buuxaayi liir yi ci Kàddug Yàlla bu Révélation, ndaxte malaaka yu sell yi “jubal nañu xelam” ci mbir yooyu. “Leer gu mag” gañu joxoon Miller dañu ko tegtaloon ci ñaari taabal yu sell yi, te dëgg-dëggi njàngale yi nekkoon “leer gu mag” dañu leen won ci ay gémm. Adventism joxees na ko “leer gu mag” googu, te mu tàmbalee muur ko ak ay gémm yu naxare daldi tàmbali ci atum 1863. Jéego “leer” mooy ne “leer” mooy li Kirist di jëfandikoo ngir àtte nit walla askan.

Du ñu yem ci ne “leer” rekk moo di àtte nit ñi, waaye itam “leer” ga ñu manoon a am su ñu ko bañul woon a weddi (ni ñu ko defee ci atum 1856, muy benn rekk ci ñaari misaal yu bare). Beneen mbir mi ñu boole ak “leer” mooy ne, “leer” gu ñu bañ a nangu day jur tolluwaay bu méngook lëndëm. Adventisme dafa bañ a nangu te daan a sutura “leer gu mag” gi Yàlla jox Miller, te loolu mooy li tegu ci doxalini Adventisme.

“Ki gis lu mën a gis lu sutuur bi, te jàng xol nit ñépp, wax na ci ñi amoon “leer gu réy” ne: “Ñoom sonnuñu te yéemuñu ndax seen tolluwaay gu yoon ak gu xel mu sell.” Waaw, ñoo tann seen yoon yu seen bopp, te seen ruu bannexu ci seen yëf yu araam. “Man itam dinaa tann seen réer gu mën a nax, te indi seen ragal ci seen kaw; ndax bi Ma woowee, kenn tontuwul; bi Ma waxee, dégluñu; waaye def nañu lu bon ci samay bët, te tann li Ma bannexul.” “Yàlla dina leen yónnee nax gu tar, ngir ñu gëm fen,” ndaxte “nanguwuñu bëgg-bëgg dëgg ngir ñu

mucc,” “waaye dafa neex leen njubadiadi.” Esaie 66:3, 4; 2 Thessaloniciens 2:11, 10, 12.

“Jàngalekat bu asamaan bi laaj na ne: ‘Lan moo gën a doole ci naxte xel nit, bu dul melokaanu ne yéen ngi tabax ci fondamañ bu jub, te Yàlla nangu na seeni jëf, fekk ci dëgg-dëgg yéen ngiy def lu bare jaarale ko ci politig adduña, te ngiy bàkkaar ci Yowa? Éy, naxte gu réy la, ngelaw gu rafet a rafet la buy yóbbu xel yi, bu nit ñi “xamoon nañu dëgg bi benn yoon,” jàppe melow ragal Yàlla ni mooy ruu ak kàttanam; bu ñu defe ne ñoom kuykuy lañu, ba yokku ci alal te soxlawuñu dara, fekk ci dëgg-dëgg soxla nañu lépp.’” Testimonies, volume 8, 249, 250.

Laodicee, gi Advantisim doon nekkoon ci atum 1856, mooy tegtal ñi ñu joxoon benn “leer gu réy,” waaye ñoom dañuy jëm ci jot “nax gu tar ga” gi ci Ñaareelu Tesalonik 2, fekk saa su ne dañuy gëm ne fondmaa bu dul dëgg bi ñu tabax ak dugal xalis yu ngistal ak per yu ngistal, yàlla moo ko dogal; waaye ci dëgg-dëgg, fondmaa la bu ñu tabax ci suuf su weesu. Advantisim mooy “ab kërce bu amoon leer gu réy, seede yu réy,” waaye mooy “ab kërce” buy wacci “bataaxal bi Boroom bi” “yonnee woon,” te gannaaw loolu mu jot “wax yu ëpp solo te xelul, ak xalaat yu dul dëgg ak teyori yu dul dëgg.”

«Jaamkat yu selliñ Yàlla dañuy taxaw ci kanam Yàlla. Ñu ngi manggal Kirist ak yàlla bii àddina ci benn noflaay. Ndaxte, doonte ñuy wax ne ñu nangu nañu Kirist, dañuy jàpp Barabbas, te seen jëf di wax: “Du kii, waaye Barabbas.” Na képp ku jàng saar yii moytu. Seytaane réy na boppam ci li mu man a def. Mu ngi foog ne dina tas booloo gu Kirist ñaanoon ne na am ci ay mbooloom. Mu ne: “Dinaa génn, nekk ruu ju fen ngir nax ñi ma man a nax, ngir ñu xaliñ, daan, te wëlbët dëgg.” Bu ñu teeru doomu naxe ak seed bu dul dëgg ci “ab kërceen gu amoon leer gu réy,” firnde yu réy, kon kërceen googu dina bañ bataaxal bi Boroom bi yónnee, te nangu wax yu gëna xelalul, ak ay njort yu dul dëgg ak ay njàngale yu dul dëgg. Seytaane dafa ree seen ndof, ndaxte xam na lan mooy dëgg.»

“Ñu bare dinañ taxaw ci sunuy pulpit, yor lëmpu yonent bu dëggul ci seen loxo, bu ñu taalale ci lëmpu Saytaane gu safara su réy. Su ñu sàmm xel yu am sikki-sàkka ak ngëmadi, ñi di way-jàngalekat yu takku dinañu leen dindi ci nit ñi di foog ne xam nañu lool. ‘Bu nga xamoon,’ la Kirist wax, ‘yaw itam, te bu xewoon sax ci sa bés bii, mbir yi jëm ci sa jàmm! Waaye léegi nëbb nañu leen ci sa bët.’”

“Waaye, ndomboxoo bu Yàlla taxaw na bu dëgër. Boroom bi xam na ñi bokk ci moom. Topkat bu sell bi warul am genn naaféq ci gémmiñam. War na nekk ku leer mel ni bës bi, mu féex ba mucc ci bépp sobéefub lu bon. Ngir liggéeyu ndaw yi bu sell ak mbind mi bu sell dina nekk doole ngir melax leeru dëgg ci xeetu nit ñii yu jubadiwul. Leer, yéen bokk yi, gën a bari leer la nu soxla. Wol liif ci Siyon; yëgle tàggat ci tundu sell bi. Dajeleen mbooloom Boroom bi, ak xol yu sell, ngir dëgg li Boroom bi di wax ay nitam; ndaxte yokk na leer ngir ñépp ñi koy dëgg. Nañu sol seen jumtukaay te waajaliku, te ñu yéeg ca xeex ba—ngir dimbali Boroom bi ci kanam ñi am doole. Yàlla boppam dina liggéeyal Israayil. Bépp làkk wu fen dina noppi. Loxo malaaka yi dinañu daaneel pexey nax yi ñuy sos. Tataayu Saytaane duñu mas a not. Ndàmpte dina topp yëgleb malaaka bu ñetteel bi. Naka ni Kilifag mbooloom Boroom bi daane na tataayi Yeriko, noonu itam askanu Boroom bi yiy sàmm ndigalam dinañu not, te bépp doole buy weddi dinañu daanu. Bu benn bakkan ñaawlu surga yi Yàlla ñi ñëw ci moom ak yëgleb bu jóge asamaan. Buleenati seet sikk ci ñoom, di wax ne, ‘Ñoo gën a dëgër ci seen wax; dañuy wax

loolu ak doole ju bare.’ Mën nañu wax ak doole; waaye ndax du soxla? Yàlla dina def ba noppi déggkat yi yiw, su fekke ne déggũu baatam walla yëglebam. Dina yedd ñi di weddi kàddug Yàlla.”

«Seytaane def na lépp lu man a nekk ngir dara du dugg ci sunu biir, ci sunuy nit, ngir yedd nu, yox nu, te di nu dénk nu bàyyi sunuy réer. Waaye am na nit ñu yónnee, ñuy yékkati gaalug Yàlla. Am na ñenn ci sunu biir ñuy gén, te dootuñu yékkati gaal gaatul. Waaye yooyu mënuñu tabax tata yu tere dëgg; ndaxte mooy dem jall te di yéeg ba ci mujj. Ci jamono ji weesu, Yàlla taxawloo na góor ñi, te ba léegi itam am na góor yu jot waxtu, ñuy xaar, ñu waajaloo ngir def li Mu leen santaane—góor ñuy romb téere yi nekk ni miir yu ñu sol ndoxor bu ñàkk doole. Bu Yàlla tegée Xeluam ci nit ñi, dinañu liggéey. Dinañu yégle kàddug Boroom bi; dinañu yékkati seen baat ni trompet. Dëgg du wàññiku, mbaa mu ñàkk kàttanam ci seen loxo. Dinañu won nit ña seeni bàkkaar, te kërug Yàqub ay bàkkaaram.» Testimonies to Ministers, 409–411.

Jàppale màndarga Seytaane bi ci “bés bu nekk” ni mu doon màndarga Kirist mooy màggal “Kirist ak yàlla àddina sii ci benn noflaay. Ndaxte doonte ne ci wax rekk lañuy nangu Kirist, dañuy jëkk Barabas, te ci seen jëf lañuy wax ne: ‘Duun kii, waaye Barabas.’” Dëgg yi ñu teewal ci géntug Miller ni “xarala yu wert”, te itam ñu leen won bu baax ci ñaari xàjja yu sell yi, mooy “leer gu mag gi”, gi ñu mayoon Miller, te Adventism bañ na ko.

Ñoom nañu ne dañuy màggal Almasi ak màndarga buy Satan, te di wax ne dañuy taxaw ci fondaasiyoñu Yàlla, fekk mooy ab fondaasiyoñ bu fen buy indi réer gu tar ci ñépp ñi taxaw ci kaw jëfandikukat gu ñàkk solo gi ci njàngale bu baaxul boobu. Amul dara lu bees ci suufu jant bi, te Israayil bu jamono bi dafa dox rekk ci tànk yu wax ci waxu yonent yi, yi Israayil bu yàggoon doon jaar.

«Benn yenn mbir diis sama xol buy metti: mooy ñàkk bu réy ci cofeelug Yàlla, gi jàppoon nañu ne ñàkk na ndax bañ a sax ci leer ak dëgg, ak itam ndigalug ñi nekkoon ci liggéey bu yëngu, ñoom ñi, ci kanamu seede yu dalee ci kaw seede, jëfandikoo seen dooley ngir weddi liggéeyu yëgle bi Yàlla yónni. Maa ngi leen di jubbanti ci xeetu Yawut ya te laaj: Ndax nuy bàyyi sunuy bopp ngir ñu jaar ci benn yoonu bañ gu gumba, ba ker ba ngoonu jéexee? Su fekke amoon na askan wu bëggoon dëgg ak taxawu yu wóor te jub, ñi dul noppi, ñi di wax guddi ak bëccëg, di yëgle artuwi Yàlla joxe, mooy Adwantist yu bésub juróom-ñaareel bi. Ñi amoon leer lu réy, barkeel yu baax, ñi, ni Kapernawum, yékkëtaloon na leen ba asamaan ci mbiru yelleef, ndax dinañu, ndax seen bañ a jëfandikoo ko, bàyyiku ci lëndëm gu méngoo ak rëyug leer gi ñu joxoon? »

“Damaa bëgg a ñaan sunuy bopp yi di dajaloo ci General Conference bi, ngir ñu dëgg ndigal bi ñu jox Laodise yi. Anaaka xalisug gumbaam gu ñu nekk ci! Mbiri mii yégle nañu leen ko baat ak baat, waaye seen ñàkk doole ci seen xalisug xel mu sell jotul woon ci metit gu xóot te tar ngir jur coppite. ‘Yow, dangay wax ne, Man ku bare laa, te am naa alal yu bari, te soxlaatu ma dara; te xamoo ne yaa ngi nekk ku bon, ku yërëm, ku ñàkk, ku gumba, te rafetul dara.’ Bàkkaaru nax bopp moo nekk ci sunuy mbooloy jàngale yi. Dundu diiney ñu bare dafa nekk fen.” Manuscript Releases, volume 16, 106, 107.

« Kapernawum » mooy dëkk bi Yeesu tann ngir nekk dëkkam.

«Ca Capernaum la Yeesu daan dëkk ci diggante yooni tukkiam yi muy dem ak dellu, ba tax ñu xam ko ne mooy “saxaaram bu boppam.” Dafa nekkoon ci gééju Galile, te jege ci wetu xuru bu rafet bi ñuy wax Gennesaret, su fekke sax ne nekkoon na ci kawam.» The Desire of Ages, 252.

Kirist tann na Kapernawum ni mucc ko mujj Yerusalem bu yàgg.

Te ci doom doom benn baat, ngir maam Daawuda, sama jaam, am leer gu sax ba tey ci sama kanam ci Yerusalem, dëkk bi ma tann ngir samp sama tur fa. 1 Kings 11:36.

Kirist tann na Adventisme di dëkkam ci atum 1844, te ci 1863, Adventisme defaat na dëkk bañu wax “Jeriko”, muy melokaanu dallu gu Laodise ak barele. Ni mu deme woon ak Israyil bu yàgg ba, noonu it ak Israyil bu jamono jii. Adventisme gëm nañu ne ñoom ay waa dëkku Yàlla bu xëy, waaye dañu bañ “leer gu mag” gi jox firndeel gu waa dëkk. Ni mu mel ni Silo ci jamonoy Eli, Hofni ak Fineyas, Adventisme dinañu leen àtte ci ni “leer gu mag” gi ñu amee won yoon ngir jot ci moom.

“Ci biir doom yi ñuy wax ne ay doom Yàlla, ndank-ndank lañu won muñ, baat yu metti yu bari lañu wax, te ñaari xasoo yu bari lañu génne ci kaw ñi bokkul ak sunu ngëm. Ñu bare xool nañu ñi bokk ci yeneen jàngu yi ni ay bàkkaar-kat yu mag, waaye Boroom bi du leen gis noonu. Ñi di xool noonu ci kaw mbooloo yeneen jàngu yi, war nañu toroxlu ci suuf ndoxal loxob Yàlla gu mag gi. Ñi ñuy daan may nañu amoon tuuti leer, ak tuuti yoon ak barkeel. Suñu amoon leer gi ñu bare ci sunuy mbooloo yi am, kon man nañu woon jëm kanam gën a gaaw lool, te won seen ngëm àddina si gën a baax. Ci ñi di réer ci seen leer, teewul di dox ci biiram, Kirist nee na: ‘Waaye maa ngi leen koy wax, bésuub atte ba, Tirus ak Sidon dina leen gën a yombal moo gën yeen. Yow Kafarnawum [Adventist yu bésuub noflaay, ñi am leer gu mag], yaw mi ñu yékkati ba asamaan [ci fannug barkeel], dinañu la wacce ba safara: ndaxte su koon jëf yu mag yi ñu def ci yaw defees na leen ci Sodom, mu doon sax ba tey jii. Waaye maa ngi la koy wax, bésuub atte ba, réewu Sodom dina gën a yombal moo gën yaw.’ Ca waxtu woowu Yeesu tontu ne: ‘Maa ngi lay sant, Baay, Boroom asamaan ak suuf, ndax nga nëbb yii ci boroom xam-xam ak boroom xel [ci seen gis-gis bopp], te nga feeñal leen xale yi.’”

« Te léegi, ndax nag yéen def ngeen jëf yii yépp, keroog Boroom bi wax na, te waxoon naa ak yéen, di fexe ba suba jot, di wax, waaye dégguleen; woowoon naa leen itam, waaye tontuwuleen. Moo tax dinaa def kër gii, gi ñuy tudd sama tur, gi ngeen wóolu, ak barab bi ma joxoon yéen ak seen baay ya, ni ma ko defee Silo. Te dinaa leen sànni sore sama kanam, ni ma sànnée seen mbokk yépp, moom askanu Efrayim bépp.»

“Boroom bi tabax na ci sunu biir yeneen mbooloo yu am solo lool, te war na ñu saytu leen, du ni ñuy saytu mbooloo yu addina, waaye ci topp ndigalu Yàlla. War na ñu leen saytu ak xel bu benn ci ndamuam rekk, ngir ci bépp anam ñu man a musal bakkani ñi di sànk. Ci nit ñi Yàlla moom, seede yi jóge ci Xel mi ñëw nañu, waaye ñu bare jëfandikoo wuñu yëgle yi, artu yi, ak ndigal yi.”

«“Dégluleen léegi lii, yéen askan wu ñakk xel te amul dégg-dëgg; yéen a am bët, te gisul; yéen a am nopp, te déggul: ndax dungeen ma ragal, wax na Boroom bi? ndax dungeen soppiku ci sama kanam, man mi teg xeeb ba muy diggu géeg gi, ci natt wu sax ba fàww, ngir mu bañ ko jéggi? Te doonte ay yëngu-yëngoom tuur yu géeg gi di daanoo, duñu man a not; doonte ñuy riir, te duñu man a jéggi ko. Waaye askan wii am na xol wu dëddu te moykat; dañu dëddu, dem. Te it waxuñu ci seen xol: ‘Na nuy ragal léegi sunu Yàlla Boroom bi, mi di jox taw bi, bu njëkk ak bu mujj, ci jamonoam; mooy aaralal nu ay ayu-bés yu ñu dogal ngir ngóob mi.’ Seeni tooñ dëlloo nañu yàlla yii, te seeni bàkkaar tere nañu yiw ci yéen.... Dañuy àttewul mbiru jirim ji, mbiru jirimu ndaw ju amul baay, te teew nañu; te doxalinuñu yoonu way-soxla yi. Ndax duma leen mbugal ndax yooyu? wax na Boroom bi; ndax sama xol du feyu ci askan wu mel nii?”»

“Ndax Boroom bi dinañu ko jëfandikoo ngir wax ne: ‘Bul ñaanal xeet wi, te bul yékkati yuuxu mbaa ñaan ngir ñoom, te bul ma ñaanal ngir ñoom; ndax duma la dégg?’ ‘Moo tax taw yi ñakk nañu, te amul taw wu mujj wi.... Ndax doo wax ma dale ci jamono jii ne: Sama Baay, yaa di sàmm sama ndawte?’” Review and Herald, August 1, 1893.

Nu wara wéy di xalaat ci “leer gu mag gi” ñu joxoon William Miller ci téereb Peeñ gi ci article bi ci topp.

«Bi Kiristóo agsee ci àddina ngir wonale diine gu dëgg, te yokk njariñi yi war a jiite xolu nit ak seeni jëf, fen dafa jàppoon lool ñi amoon leer gu mag ba tax ñoom déggatulewoon leer ga, te amuñu woon bëgg-bëgg a bàyyi cosaan ngir dëgg. Ñoo bañ a nangu Jàngalekat bu asamaan bi, ñoo daajal Boroom ndam gi, ngir man a saxal seeni aada ak seeni sosute yu ñoom ci seen bopp. Benn xel boobu lañuy feeñal itam tey ci àddina si. Nit ñi dañuy bañ a seet dëgg, ngir seeni cosaan bañ a yëngu, te ndigal lu bees duggsi. Ci nit ku nekk am na sax njariñu ju tax mu man a juum, te nit ñi ci seen bind gu naturales dañuy yékkati xalaati nit ak xam-xamu nit lool, fekk li Yàlla te ba fàww moom duñu ko xàmmee walla jox ko solo.» Counsels on Sabbath School Work, 47.